

สรุปและเสนอแนะกลยุทธ์ในการพัฒนา

7.1 สรุปผลการพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนเมือง

จากผลการศึกษาพัฒนาการของอุตสาหกรรมและชุมชนเมืองในอำเภอศรีราชา พบว่าอำเภอศรีราชามีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้นจำนวน 245 โรงงาน มีการจ้างงานกว่า 45,000 คน ซึ่งการพัฒนาอุตสาหกรรมได้ส่งผลต่อปัญหาการพัฒนาชุมชนเมือง การใช้ที่ดิน และคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเมือง อย่างไรก็ตามพบว่าพื้นที่อำเภอศรีราชาเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคต เนื่องมาจากความเหมาะสมทางด้านทำเลที่ตั้ง โครงข่ายการคมนาคม ตลอดจนสาธารณูปโภคสาธารณูปการต่างๆ ดังต่อไปนี้

- พื้นที่กลุ่มอุตสาหกรรมยังมีพื้นที่ว่างและพื้นที่อื่นๆ ซึ่งเป็นพื้นที่ต่อเนื่องที่สามารถนำมาพัฒนาเพื่อรองรับการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในอนาคตได้อีก ในแนวต่อเนื่องจากตำบลทุ่งสุขลา ตำบลหนองขาม ตำบลบึง ตามแนวถนนสุขาภิบาล 8 และถนนไปบ้านมาบขอน สู่พื้นที่ตำบลบ่อวิน ต่อไป

- การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคม ถนนสายหลัก ซึ่งสามารถเชื่อมโยงโครงข่ายการพัฒนาได้ทั่วถึงทั้งพื้นที่ คือ ถนนสุขุมวิท ถนนชลบุรี-พัตยา(สายใหม่) และถนนสายยุทธศาสตร์ 331 โดยการพัฒนาแนวถนนเชื่อมโยงเดิมที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และให้มีการพัฒนาเชื่อมโยงกับระบบการขนส่งอื่นๆ เช่น ทางน้ำ ทางอากาศ และทางรถไฟ เพื่อเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นๆ ในระดับภาคและระดับประเทศต่อไป

- ระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ได้มีการพัฒนาตามโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก สามารถพัฒนาเชื่อมโยงกับพื้นที่ดังกล่าวได้ตามโครงข่ายการคมนาคมที่มีการปรับปรุงต่อไป

นอกจากปัจจัยดังกล่าวมาแล้วอำเภอศรีราชายังสามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและการส่งออกที่สามารถแบ่งเบาภาระจากกรุงเทพมหานคร ดังนั้นจึงขอเสนอกลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนเมืองในอำเภอศรีราชา เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมและชุมชนเมืองในอนาคต รวมทั้งความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน รัฐบาล เอกชน และหน่วยงานท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

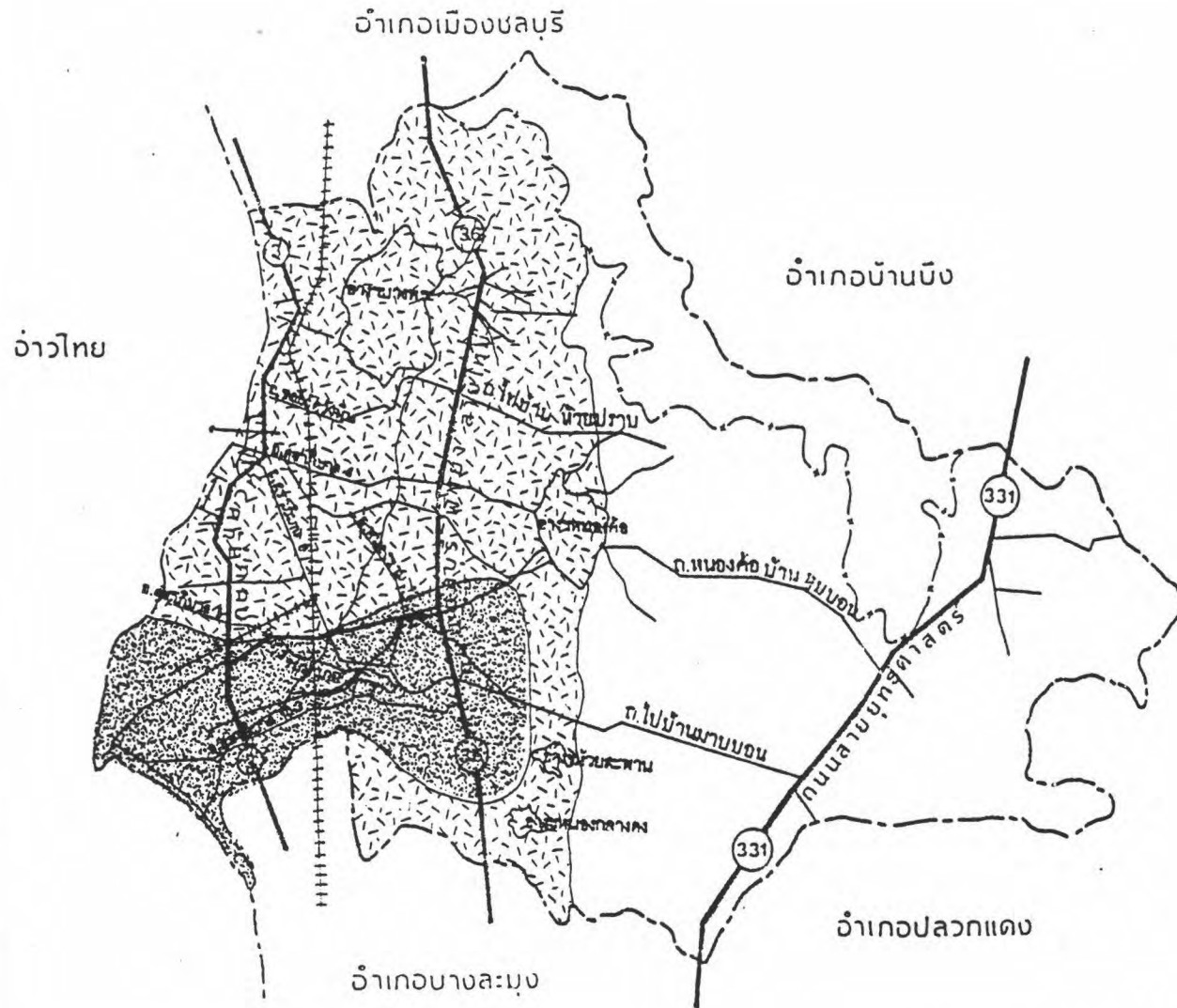
7.2 แนวทางพัฒนาการใช้ที่ดิน

ผลจากการพัฒนาอุตสาหกรรมในอำเภอศรีราชา ถึงแม้จะมีการวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการพัฒนาเมือง เช่นการจัดทำผังเมืองรวม เพื่อกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินในเมือง การจัดทำผังเฉพาะในพื้นที่เมืองใหม่แหลมฉบังเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ก็ตาม ซึ่งพบว่าในด้านการควบคุมการใช้ที่ดินในด้านอุตสาหกรรม หรือการใช้ที่ดินประเภทสถานที่ราชการ ย่านพาณิชย์กรรม ให้ผลสอดคล้องตามแนวทางการใช้ที่ดิน แต่ที่นักอาศัยของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมทำให้เกิดปัญหาการใช้ที่ดิน ความแออัดและปัญหาอื่นๆ โครงการพัฒนาที่นักอาศัยของการเคหะแห่งชาติ พบว่าไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหมายไว้ การขาดการจัดระเบียบด้านการใช้ที่ดิน ราคาที่ดิน ความหนาแน่นของอาคารและสิ่งปลูกสร้าง สภาพแวดล้อมและผลกระทบของการใช้ที่ดินแต่ละประเภทที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันกับสภาพความเป็นจริง ซึ่งจากผลการวิเคราะห์เพื่อหาค่าศักยภาพพื้นที่ (Potential Surface Analysis :PSA) (ภาคผนวก) ในการใช้ที่ดินทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ พื้นที่อุตสาหกรรม คลังสินค้าและการขนส่ง พื้นที่ชุมชนพักอาศัย พื้นที่ชุมชนชนบทและเกษตรกรรม ประกอบการกับข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมคลังสินค้าและการขนส่งมีจำนวน 21,250 ไร่ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับการขยายตัวของชุมชนพักอาศัยจำนวน 36,250 ไร่ และพื้นที่ชุมชนชนบทและเกษตรกรรมจำนวน 168,125ไร่ ซึ่งผลจากการศึกษาได้ทำการศึกษาให้ค่าคะแนนตามความสำคัญและความสัมพันธ์ของพื้นที่ โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ดังตารางที่ 7.2 และสรุปผลจากการศึกษาศักยภาพพื้นที่ (PSA) (รูปที่ 7.1-7.8) สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินในอำเภอศรีราชาได้ดังนี้ (รูปที่ 7.9)

ตารางที่ 7.1 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ต่อประเภทการใช้ที่ดินในอนาคตของ
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ปัจจัย	ประเภทการใช้ที่ดิน								
	พื้นที่ชุมชนพักอาศัย			พื้นที่อุตสาหกรรม คลังสินค้าและ การขนส่ง			พื้นที่ชุมชนชนบท และเกษตรกรรม		
	(ไร่)			(ไร่)			(ไร่)		
	ดีมาก	ปาน กลาง	ต่ำ	ดีมาก	ปาน กลาง	ต่ำ	ดีมาก	ปาน กลาง	ต่ำ
1. การเข้าถึง	X			X				X	
2. ราคาที่ดิน		X			X				X
3. สภาพภูมิประเทศ	X				X			X	
4. ทิศทางลม	X			X					
5. ประปา	X				X				X
6. ไฟฟ้า	X			X				X	
7. สมรรถนะดิน			X			X	X		
8. แนวท่อส่งน้ำดิบ		X		X					X
9. แหล่งน้ำใต้ดิน		X			X			X	

ที่มา จากการศึกษา

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอําเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

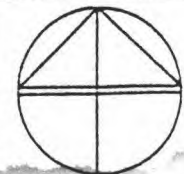
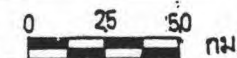
แสดง น้ำใต้ดินในอําเภอศรีราชา

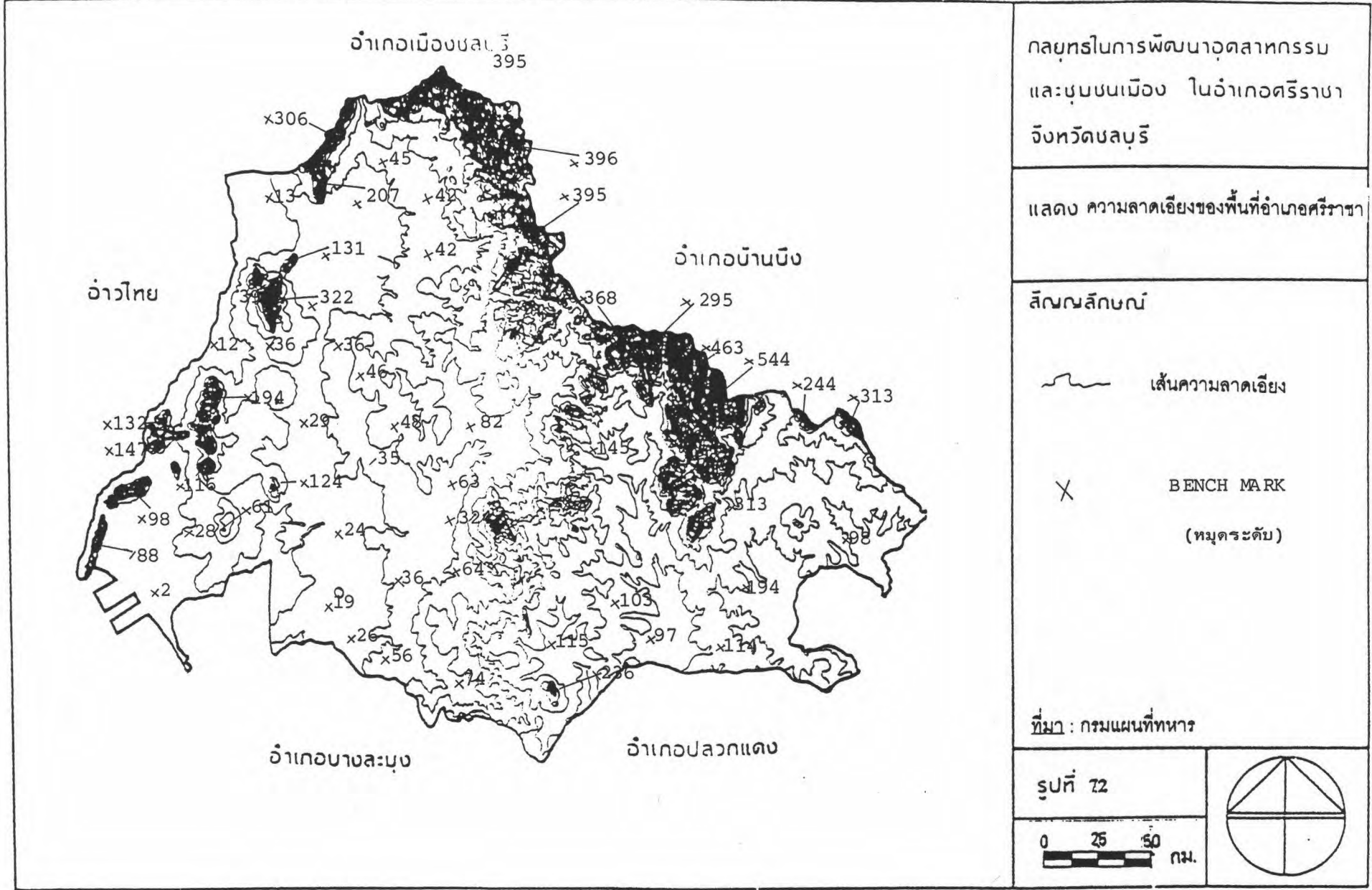
สัญลักษณ์

-
 Chao Phraya Aquifers
ระดับน้ำใต้ดินความลึก 5-15 ม.
ความสามารถในการให้น้ำ 0-5 ลบ.ม./ชม.
-
 Phanat Nikhom Aquifers
ระดับน้ำใต้ดินความลึก 5-15 ม.
ความสามารถในการให้น้ำ 0-5 ลบ.ม./ชม.
-
 Granitic Aquifers
ระดับน้ำใต้ดินความลึก 5-15 ม.
ความสามารถในการให้น้ำ 0-5 ลบ.ม./ชม.

ที่มา กรมทรัพยากรธรณี

รูปที่ 7.1

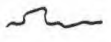

กลุ่มทรในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

แสดง ความลาดเอียงของพื้นที่อำเภอศรีราชา

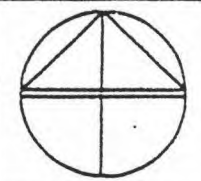
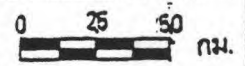
สัญลักษณ์

 เส้นความลาดเอียง

 BENCH MARK
(ทมุดระดับ)

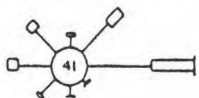
ที่มา : กรมแผนที่ทหาร

รูปที่ 72

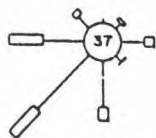

CHON BURI
 Lat. 13° 22' N Long 100° 59' E.

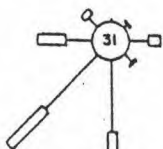
Height of wind vane above ground 13.45 m (15.93 m. above MSL)
 Height of anemometer above ground 3.60 m. (16.08 m above MSL)

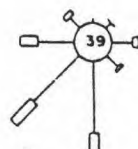
JANUARY

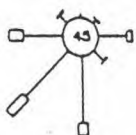
FEBRUARY

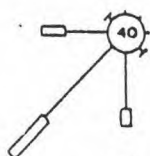
MARCH

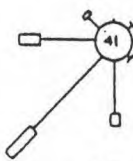
APRIL

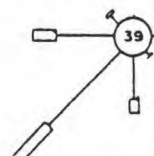
MAY

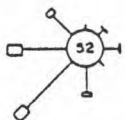
JUNE

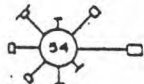
JULY

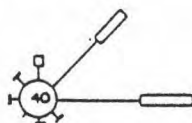
AUGUST

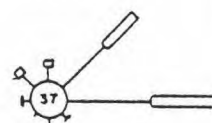
SEPTEMBER

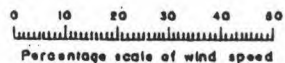
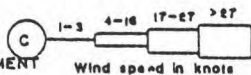
OCTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

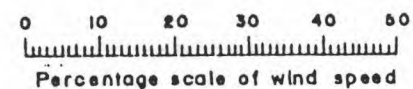
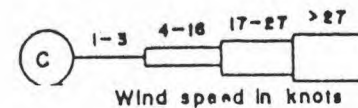

SOURCE : THE METEOROLOGICAL DEPARTMENT

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
 และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
 จังหวัดชลบุรี

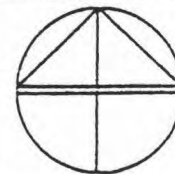
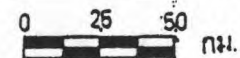
แสดง ทิศทางลม

สัญลักษณ์

ที่มา กรมอุตุนิยมวิทยา

รูปที่ 73

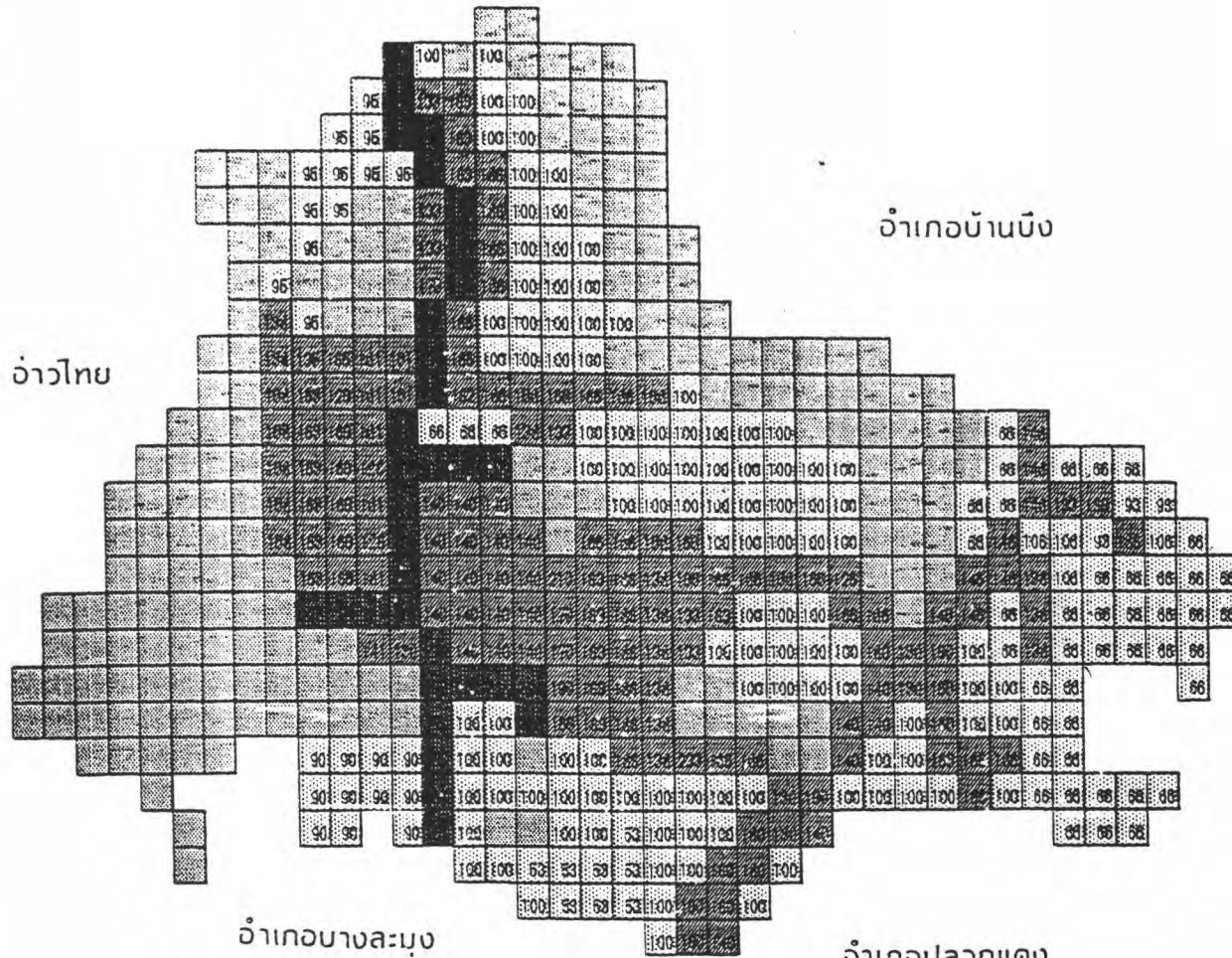
อำเภอเมืองชลบุรี

อำเภอบ้านบึง

อำเภอไทย

อำเภอบางละมุง

อำเภอปลวกแดง

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

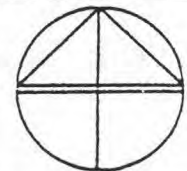
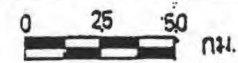
แสดง ผลการศึกษาศักยภาพพื้นที่อุตสาหกรรม คลังสินค้าและการขนส่ง

สัญลักษณ์

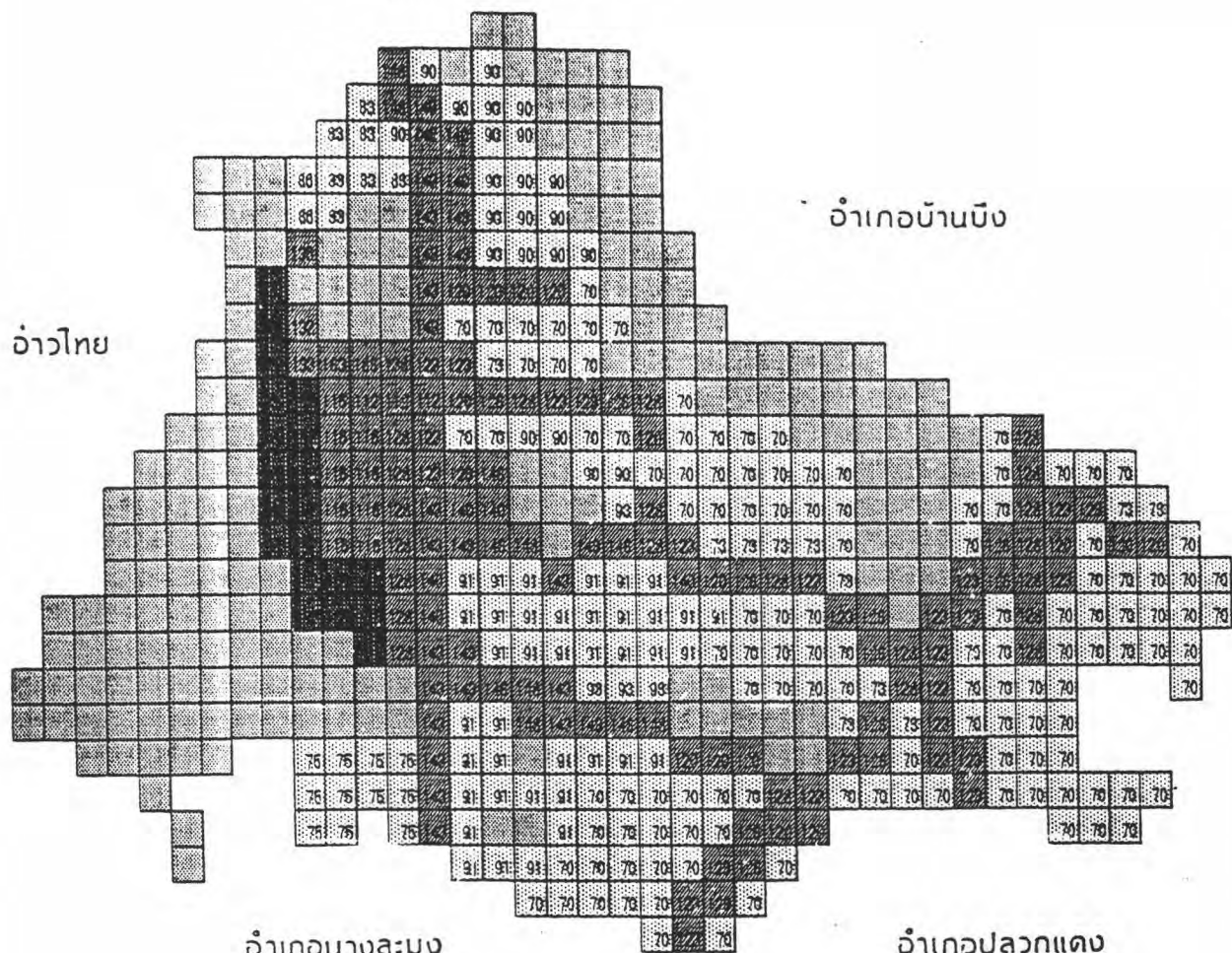
- พื้นที่ใช้ประโยชน์เดิม
- พื้นที่ศักยภาพสูง
- พื้นที่ศักยภาพปานกลาง
- พื้นที่ศักยภาพต่ำ

ที่มา : จากการศึกษา

รูปที่ 75

อำเภอเมืองชลบุรี

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

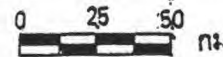
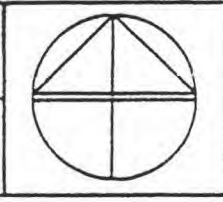
แสดง ผลการศึกษาคุณภาพพื้นที่
ชุมชนพักอาศัย

สัญลักษณ์

- พื้นที่ใช้ประโยชน์เดิม
- พื้นที่ศึกษาสูง
- พื้นที่ศึกษาปานกลาง
- พื้นที่ศึกษาต่ำ

ที่มา : จากการศึกษา

รูปที่ ๗๖

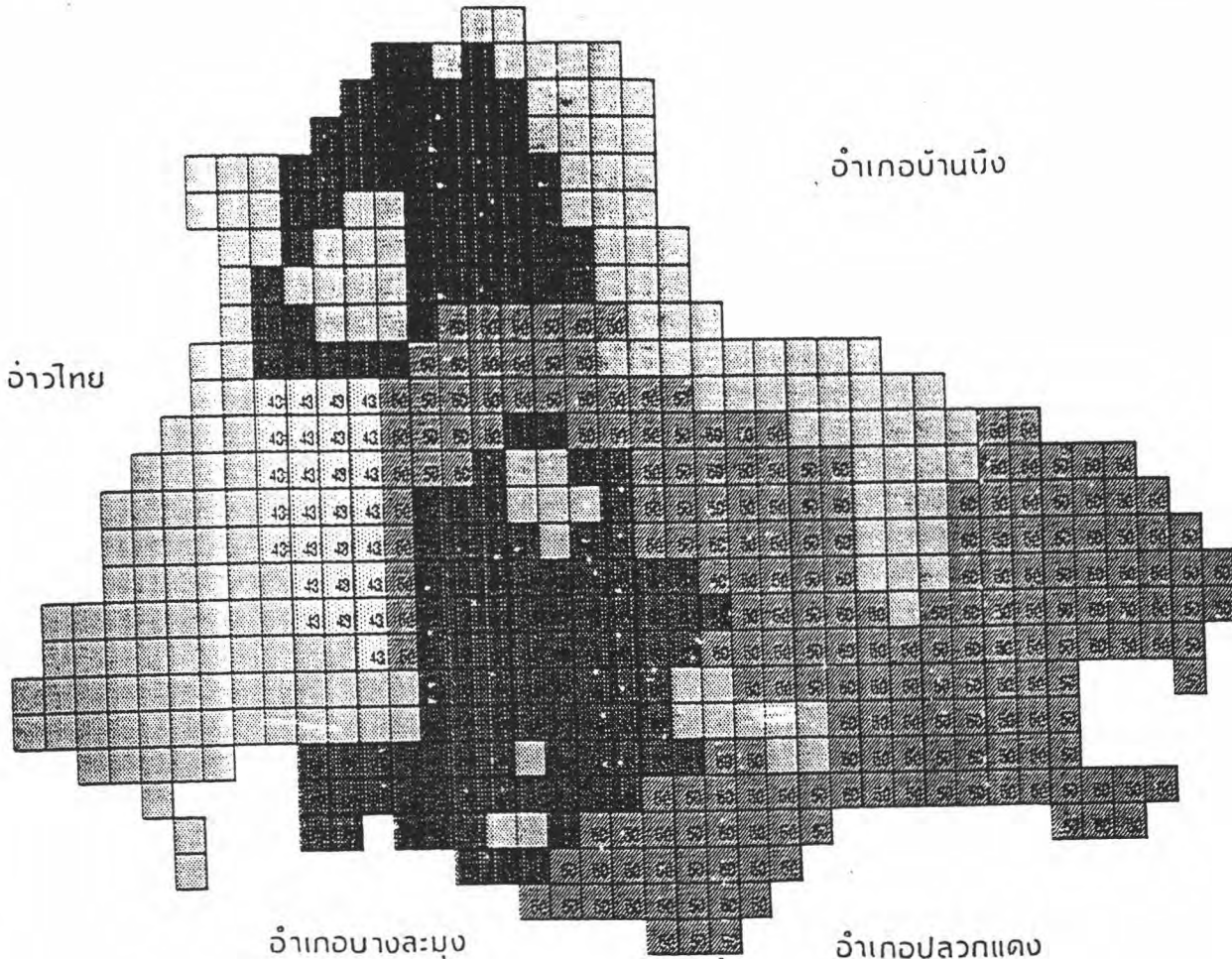
อำเภอเมืองชลบุรี

อำเภอบ้านบึง

อำเภอไทย

อำเภอบางละมุง

อำเภอปลวกแดง

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

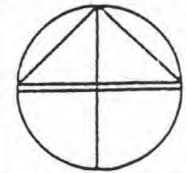
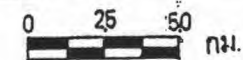
แสดง ผลการศึกษาศักยภาพพื้นที่
ชุมชนชนบทและเกษตรกรรม

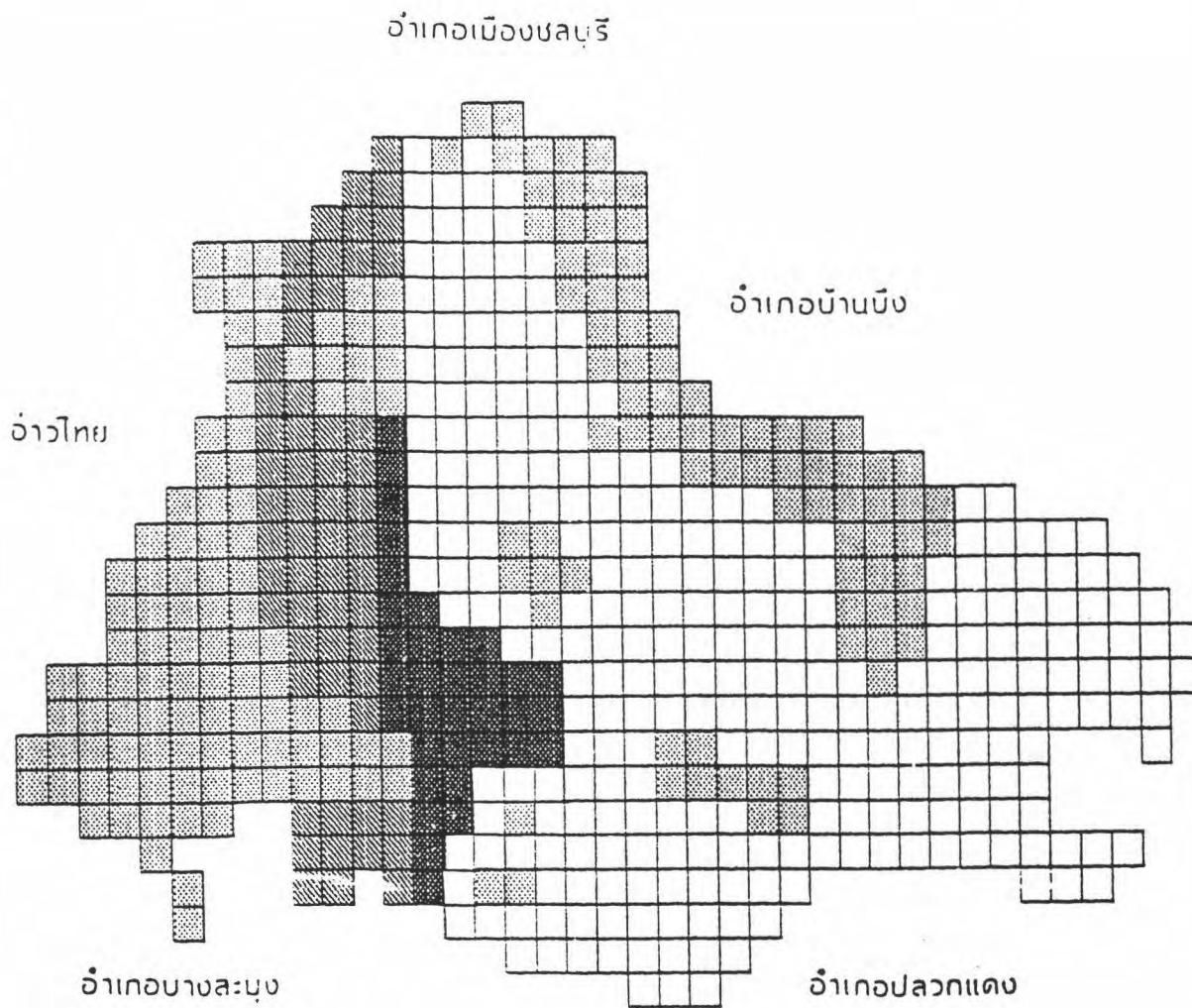
สัญลักษณ์

- พื้นที่ใช้ประโยชน์เดิม
- พื้นที่ศักยภาพสูง
- พื้นที่ศักยภาพปานกลาง
- พื้นที่ศักยภาพต่ำ

ที่มา : จากการศึกษา

รูปที่ 77

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

แสดง ผลการศึกษาศักยภาพของพื้นที่
อำเภอศรีราชา

สัญลักษณ์

พื้นที่ใช้ประโยชน์เดิม

พื้นที่รองรับการขยายตัวของชุมชน
พักอาศัย

พื้นที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม
คลังสินค้า และการขนส่ง

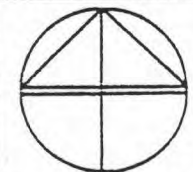

พื้นที่ชุมชนชนบทและเกษตรกรรม

ที่มา : จากการศึกษา

รูปที่ 78

0 25 50 กม.

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

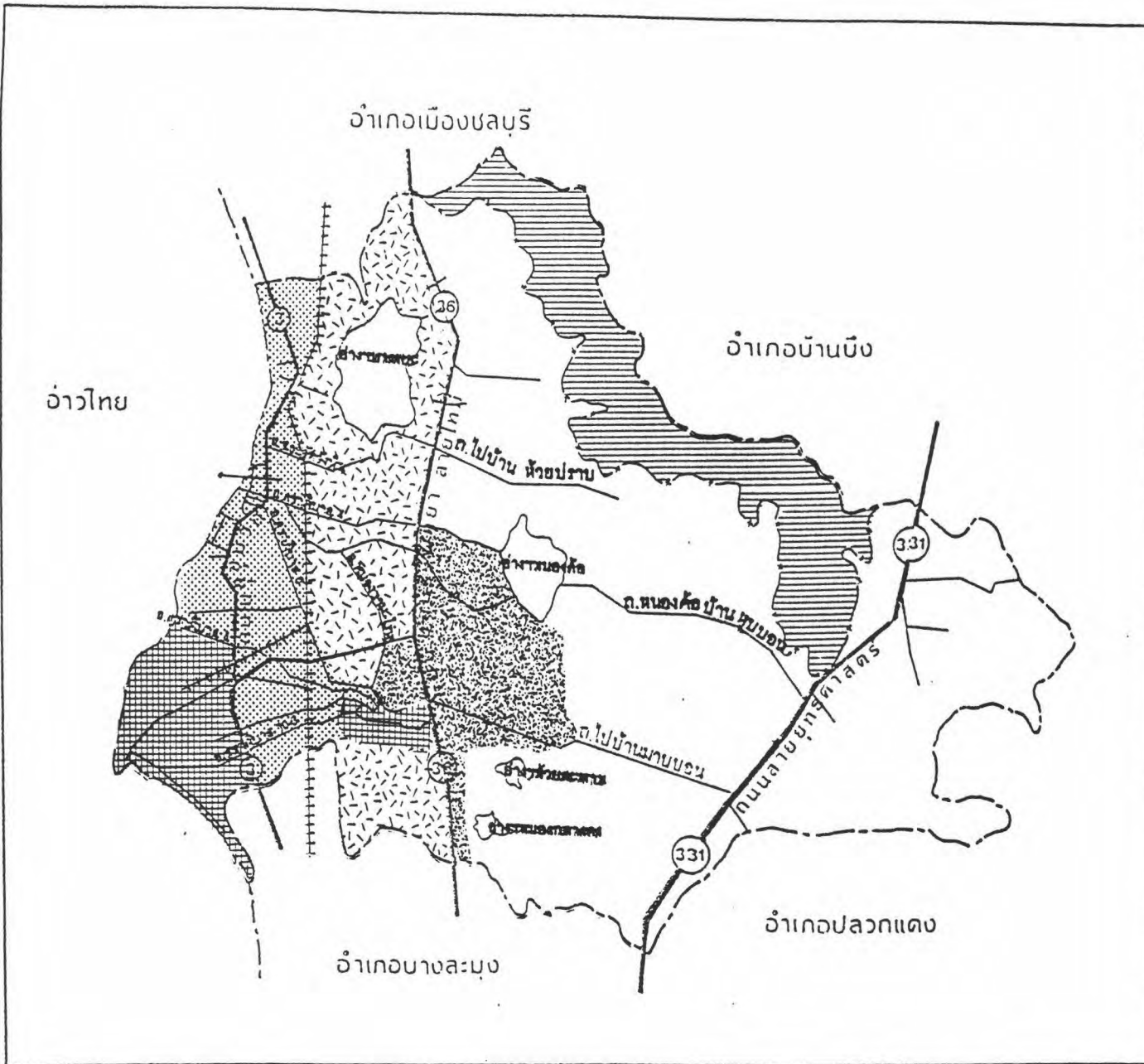
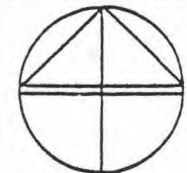
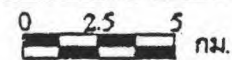
แสดง แนวทางการใช้ที่ดินในอำเภอศรีราชา

สัญลักษณ์

- พื้นที่ชุมชนเดิม
- พื้นที่อุตสาหกรรมเดิม
- พื้นที่รองรับการขยายตัวของชุมชน
- พื้นที่เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม
คลังสินค้าและการขนส่ง
- พื้นที่ชุมชนชนบทและเกษตรกรรม
- พื้นที่ปลูกป่าทดแทนและป่าสงวน

ที่มา : จากการศึกษา

รูปที่ 79

7.2.1 การใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม โดยสภาพความเป็นจริงพบว่า พื้นที่รองรับอุตสาหกรรมของอำเภอศรีราชา ในปัจจุบันมีการรวมตัวเป็นกลุ่มและก่อให้เกิดประโยชน์จากความสัมพันธ์ระหว่างโรงงานและระหว่างพื้นที่อีกด้วย กล่าวคือ

- บริเวณพื้นที่ชุมชนเมืองศรีราชา ในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา และชุมชนบางพระ ซึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่มีกระจายตัวให้บริการในชุมชนประเภทอุตสาหกรรม อาหารและเครื่องคั้ม วัสดุก่อสร้าง แปรรูปไม้ เป็นต้น

- บริเวณกลุ่มอุตสาหกรรมน้ำมัน และนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง เป็นแนวตามถนนสุขุมวิท ห่างจากชุมชนเมืองศรีราชาทางทิศใต้

- บริเวณสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์นิบูลศรีราชา ทางทิศตะวันออกตามแนวถนนสุขาภิบาล 8 ในพื้นที่หมู่ที่ 5 ตำบลหนองขาม และหมู่ที่ 1 ตำบลบึง

- บริเวณนิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (บ่อวิน) ซึ่งอยู่ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างใน ปี พ.ศ. 2537 มีโรงงานอุตสาหกรรมเปิดดำเนินการจำนวน 17 โรงงาน

ข้อเสนอแนะ

พื้นที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม คลังสินค้าและการขนส่ง เสนอให้ต่อเนื่องจากกลุ่มสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์นิบูลศรีราชา ไปทางทิศตะวันออกตามแนวถนนไปบ้านนาบบอน ทิศเหนือของพื้นที่ติดกับทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3241 (ถนนหนองค้อ-บ้านนาบบอน) โดยพื้นที่ดังกล่าวอยู่ทางทิศตะวันออกของชุมชนเมืองศรีราชา ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของ ตำบลหนองขาม ตำบลบึง และตำบลบ่อวิน มีสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสม อยู่ในทิศทางที่ลมภาวะต่างๆ ไม่ถูกลมพัดเข้าเมือง สามารถหาแรงงานได้ง่าย การคมนาคมสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ท่าเรือมาบตาพุด สนามบินอู่ตะเภา และสนามบินหนองงูเห่า มีความสะดวกในการขนส่งวัตถุดิบและผลผลิต ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ มีแนวท่อน้ำดิบผ่านตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 ซึ่งสามารถลงทุนเชื่อมต่อจากท่อน้ำดิบเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมได้สะดวก ซึ่งแนวทางการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม มีดังนี้

1. สนับสนุนให้โรงงานอุตสาหกรรม คลังสินค้า การบริการขนส่งสินค้า และวัตถุดิบ เข้าไปจัดตั้งในพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้ให้ เช่น นิคมอุตสาหกรรม เขตอุตสาหกรรม สวนอุตสาหกรรม มินิแฟคตอรี โดยมีการจัดเตรียมพื้นที่พร้อมบริการสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานต่างๆ สำหรับโรงงานให้พร้อมที่จะเข้าไปตั้งได้ทันที เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ โรงบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง ระบบป้องกันน้ำท่วม ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ตลอดจนอาคารพักอาศัยสำหรับคนงานและพนักงาน เป็นต้น

2. จัดให้มีการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้โดยกรมชลประทาน โดยแหล่งน้ำที่มีโครงการจัดสร้างในอนาคต ได้แก่ อ่างเก็บน้ำประแสร์ อ่างเก็บน้ำคลองใหญ่ อ่างเก็บน้ำคลองหลวง และอ่างเก็บน้ำคลองสิียด ซึ่งอยู่ในขั้นการศึกษาความเหมาะสม และรอกการประมูลก่อสร้าง โดยมีโครงการต่อท่อส่งน้ำดิบเชื่อมโยงระหว่างอ่างเก็บน้ำประแสร์กับอ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล และอ่างเก็บน้ำคลองใหญ่กับอ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล แล้วเชื่อมต่อกับแนวท่อส่งน้ำดิบเดิมสู่อ่างเก็บน้ำหนองคือ อ่างเก็บน้ำบางพระ เพื่อนำไปพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนต่อไป

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและดำเนินการได้แก่

- กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย มีการออกกฎกระทรวง บังคับใช้ผังเมืองรวมเพื่อควบคุมการใช้ที่ดินตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดำเนินการส่งเสริมจัดตั้งและให้สิทธิประโยชน์ต่างๆตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2533
- กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีหน้าที่ในการอนุญาตจัดตั้งและควบคุมโรงงานอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2535
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ให้การส่งเสริมด้านการลงทุนแก่กิจการอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

7.2.2 การใช้ที่ดินประเภทชุมชนพักอาศัย การพัฒนาอุตสาหกรรมส่งผลต่อการใช้ที่ดิน
 เนื่องจากอาศัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะแรงงานที่ต้องการที่พักอาศัยใกล้กับแหล่งงาน ปัจจุบันย่าน
 พักอาศัยที่มีความสัมพันธ์กับแหล่งงานของอำเภอศรีราชา สามารถสรุปได้ดังนี้

- ย่านพักอาศัยบริเวณริมถนนสุขุมวิท ด้านทิศตะวันออกของเขต
 เทศบาลตำบลศรีราชา เช่น บริเวณซอยวัดเขาแดงอ่อน ซอยวัดวังหิน ซอยสุขาภิบาล 4 และ
 ซอยสุขาภิบาล 6

- ย่านพักอาศัยชุมชนเทศบาลตำบลศรีราชา บริเวณถนนเจิมจอม
 พล ซอยพรนายก ซอยสถิติจอมพล ถนนสุรศักดิ์

- ย่านพักอาศัยชุมชนบ้านอ่าวอุดม อุตสาหกรรมน้ำมัน

- ย่านพักอาศัยชุมชนหมู่ที่ 5 ตำบลหนองขาม อยู่บริเวณริมถนน
 สุขาภิบาล 8 ผังตรงข้ามกันสวนอุตสาหกรรมสหพัฒนนิคมศรีราชา

ชุมชนแออัดในพื้นที่ดังกล่าวเกิดขึ้นจากปัญหาความต้องการที่พักอาศัยราคาถูก
 และใกล้แหล่งงานของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวทางนิคม
 อุตสาหกรรม สวนอุตสาหกรรม ควรจัดสร้างห้องพักเพื่อเป็นสวัสดิการแก่นักงานในโรงงานของตน
 โดยเก็บค่าที่พักในอัตราที่ถูกลง หรือโครงการพัฒนาเคหะชุมชนพักอาศัยแหลมฉบัง ของการเคหะแห่ง
 ชาติ ควรมีนโยบายส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้แรงงานเหล่านั้นมีโอกาสได้เข้าพักอาศัย เช่น ใช้
 อัตราดอกเบี้ยต่ำ ระยะเวลาการผ่อนชำระนาน จำนวนเงินผ่อนส่งต่ำ เป็นต้น สำหรับที่พัก
 อาศัยที่เป็นบ้านเช่า ห้องแถว หน่วยงานท้องถิ่นควรเข้าไปดูแลในด้านการจัดสร้าง การควบคุม
 ให้ถูกสุขลักษณะ เช่น ความกว้าง-ยาว ความสูง-ต่ำ ระบบทางเดิน ทางเท้า ระบบระบายน้ำ
 การกำจัดขยะ เพื่อประโยชน์ทางการอนามัย สิ่งแวดล้อมและการผังเมืองและควรเร่งดำเนินการ
 การให้มีการบังคับใช้ผังเฉพาะในพื้นที่ชุมชนเมืองใหม่แหลมฉบัง เพื่อให้มีผลบังคับใช้และสามารถ
 พัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในรองรับการขยายตัวของชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

พื้นที่รองรับการขยายตัวของชุมชนพักอาศัย โดยต่อเนื่องมาจากชุมชนเดิม
 ทิศเหนือติดถนนซอยวัดวังหิน ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอบางละมุง ทิศตะวันตกต่อเนื่องกับพื้นที่ชุมชนเดิม
 ทิศตะวันออกติดต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 (ถนนกรุงเทพฯ-ชลบุรีสายใหม่) มีเส้นทาง
 คมนาคม เชื่อมโยงกับชุมชนปัจจุบัน ไม่ไกลจากย่านการค้าของเมืองคือเทศบาลตำบลศรีราชา

เป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับตำบลสุรศักดิ์ อยู่ใกล้กับแหล่งจ้างงานคือนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง กลุ่มอุตสาหกรรมน้ำมัน สวนอุตสาหกรรมสหพันธ์ศรีราชา และนิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (บ่อวิน) ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวยังเป็นพื้นที่โล่งว่างหรือเป็นพื้นที่เกษตรที่ถูกปล่อยทิ้งไว้จนเสื่อมโทรม สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ดี

พื้นที่ชุมชนที่ได้กำหนดขึ้น มีแนวทางการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ดังต่อไปนี้

1. เสนอให้ย้ายสถานที่กำจัดขยะของเทศบาลตำบลศรีราชาออกจากพื้นที่หมู่ที่ 10 บ้านหนองยายขุ่ ตำบลหนองขาม เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวในอนาคตเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของชุมชนต่อเนื่องจากพื้นที่เดิม โดยทำการศึกษาหาพื้นที่ที่เหมาะสมแห่งใหม่ต่อไป

2. กำหนดให้การใช้ที่ดินที่นักอาศัยต่อเนื่องจากพื้นที่ชุมชนเดิม และพื้นที่ชุมชนย่อยเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม ดำเนินการวางผังการใช้ที่ดินโดยกรมการผังเมือง ออกกฎกระทรวงบังคับใช้เป็นผังเมืองรวมเพื่อควบคุมการใช้ที่ดิน

3. หน่วยงานท้องถิ่นควรหาทางร่วมมือกับการเคหะแห่งชาติ ในการจัดให้มีเคหะพักอาศัยเพื่อให้ประชาชนเช่า เช่าซื้อ หรือ ซื้อ ภายใต้การควบคุมดูแลของการเคหะแห่งชาติ และให้มีการขอรับการส่งเสริมการลงทุน จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในรูปของการจัดสร้างที่นักอาศัย

4. ในกรณีที่มีการจัดสรรที่ดินเพื่อนักอาศัย โดยการดำเนินการของเอกชนหรือการเคหะแห่งชาติ ต้องมีหลักเกณฑ์ในการจัดสรรที่ดินโดยมีการจัดทำโครงการเพื่อประโยชน์ด้านการคมนาคม ความปลอดภัย และทางด้านผังเมือง ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 286 เรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2535 ดังนี้

- ขนาดและพื้นที่ของที่ดินที่ทำการจัดสรร
- ระบบมาตรฐานของถนนและทางเท้า การต่อเชื่อมถนน
- ระบบระบายน้ำ
- ระบบมาตรฐานของสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะที่จำเป็น

โครงการจัดสรรที่ดินเพื่อนักอาศัยที่จะจัดสร้าง ควรขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้ที่นักอาศัยเหล่านั้นมีราคาถูกลง แรงงานและประชาชนมีกำลังซื้อและผ่อนชำระเป็นของตนเองได้

7.2.3 การใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรมและพื้นที่อนุรักษ์

ได้แก่พื้นที่โดยรอบชุมชนเมือง และอุตสาหกรรมทั้งหมด ปัจจุบันเป็นการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ การพัฒนาพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรมควรเป็นไปในลักษณะที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญต่อภาคเกษตรกรรม การปลูกพืชไร่เป็นการปลูกทิ้งไว้เพื่อรอเก็บเกี่ยวผลผลิตในขณะที่สมาชิกในครอบครัวเข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมีรายได้ดีกว่า ทำให้แนวโน้มที่ดินจะถูกปล่อยปละละเลยมากขึ้น เกษตรหันไปประกอบอาชีพอื่นกันมากขึ้น ดังนั้นจึงได้เสนอแนวทางในการยกระดับรายได้และการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมไว้ด้วย เช่น เดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

พื้นที่อนุรักษ์ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติเขาขม่นุและเขาเขียว ป่าเขาเรือแตก ซึ่งเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตป่าสงวน อยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอศรีราชา ให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์เพื่อเป็นพื้นที่ป่าต่อไป

พื้นที่ชุมชนชนบทและเกษตรกรรม เป็นพื้นที่ชุมชนในชนบทซึ่งส่วนใหญ่มีการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม มีการเพาะปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด มะพร้าว และมะม่วง เป็นต้น โดยมีแนวทางในการส่งเสริมคือ

รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนด้านการปรับปรุงพันธุ์พืชให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ เช่น สับปะรด อ้อย มะพร้าว มะม่วง โดยมีการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช โดยกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีพื้นที่ที่สามารถจัดเป็นศูนย์วิจัยพันธุ์พืชได้ โดยพื้นที่บริเวณฝั่งตะวันออกของถนนสุขุมวิทติดกับเทศบาลตำบลแหลมฉบัง และให้เกษตรกรร่วมโครงการนำพันธุ์พืชไปเพาะปลูก เพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตขายต่อไป

7.3 กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนเมือง

จากผลการศึกษาที่ได้กำหนดพื้นที่ต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และชุมชนในอำเภอศรีราชา ประกอบกับการพิจารณาสภาพการพัฒนาอุตสาหกรรมในปัจจุบัน ซึ่งพบว่าอำเภอศรีราชามีอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออกและภายในประเทศ โดยมีนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และนิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (บ่อวิน) มีเขตการผลิตเพื่อการส่งออก โดยเน้นการส่งออกทางเรือเป็นหลัก โดยใช้ท่าเรือมาบตาพุด จังหวัดระยอง และท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ดังนั้นจึงขอเสนอกลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมของอำเภอศรีราชา ดังนี้

1. สนับสนุนประเภทของอุตสาหกรรมให้มีการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นหลัก เนื่องจากพื้นที่มีศักยภาพในด้านการส่งออกมาก โดยมีปัจจัยสนับสนุนคือท่าเรือทั้งสองแห่ง ตลอดจนการพัฒนาระบบการขนส่งทางอากาศคือ สนามบินอู่ตะเภาและสนามบินหนองงูเห่า โดยสนามบินดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการศูนย์การผลิตและการขนส่งทางอากาศนานาชาติ ดังนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอศรีราชาควรเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการนี้
2. ควรเน้นประเภทอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีในการผลิตขั้นสูง เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและประกอบรถยนต์ เป็นต้น โดยไม่เน้นการผลิตสินค้าที่ส่งไปเป็นวัตถุดิบให้ประเทศอื่นทำการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า แต่ควรอาศัยความได้เปรียบจากความพร้อมทางด้านวัตถุดิบและที่ตั้งหันมาทำการผลิตสินค้าเหล่านี้เองมากกว่า และใช้ท่าเรือ และสนามบินที่มีอยู่ รองรับการขนถ่ายวัตถุดิบและส่งออกผลผลิต เพื่อการพัฒนาเป็นฐานหลักในการเชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคของโลกได้ต่อไป
3. การจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมเดิมที่มีอยู่ในส่วนของนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และนิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (บ่อวิน) ซึ่งเป็นพื้นที่เขตอุตสาหกรรมส่งออก (EPZ : Export Processing Zone) โดยเน้นการขนส่งทางเรือเป็นหลัก แต่สำหรับพื้นที่ที่กำหนดให้มีการพัฒนาในอนาคต ควรมีนโยบายส่งเสริมให้เป็นเขตการค้าเสรี (FTZ : Free Trade Zone) โดยมีรูปแบบที่พัฒนาให้ก้าวหน้าไปกว่ารูปแบบเขตอุตสาหกรรมส่งออก เพื่อส่งเสริมให้เกิดแรงกระตุ้นในการพัฒนาอุตสาหกรรม และความสามารถที่จะแข่งขันกับโลกได้ โดยรูปแบบของการผลิตการค้าภายในเขตที่กำหนดโดยปราศจากภาษีอากร สินค้าที่ทำการผลิตสามารถทำการซื้อขายกันภายในเขตเพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบในการผลิตอีกต่อหนึ่งโดยไม่ต้องเสียภาษีอากร และเมื่อนำไปประกอบเป็นสินค้าแล้วก็สามารถส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้โดยไม่ต้องเสียภาษีอากร โดยเขตการค้าเสรีที่จะมีการพัฒนาขึ้นนี้สามารถจะเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่รองรับโครงการศูนย์กลางการผลิต และ

การขนส่งทางอากาศนานาชาติ ที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม ที่มีการใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง ซึ่งจะส่งผลดีในการลดต้นทุนการขนส่งและการผลิตที่สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ต่อไป

4. สำหรับบทบาทของหน่วยงานที่จะส่งเสริมให้มีการพัฒนาเขตการค้าเสรี โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ควรเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนา มากขึ้นโดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ควรเน้นบทบาทที่การเป็นผู้ให้ความสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในด้านการจัดสร้างบริการสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ส่วนในด้าน สิทธิประโยชน์ต่างๆ ควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบภาษีอากร ตลอดจนวัตถุดิบบาง รายการที่เป็นสินค้าควบคุมของกระทรวงพาณิชย์ ควรมีการผ่อนผันเพื่อให้เกิดแรงกระตุ้นให้เกิด การพัฒนา

อย่างไรก็ตามการเตรียมการรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมของชุมชนเมืองควรมีการ พัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยมีการเตรียมการในเรื่องต่างๆ เช่น จัดพัฒนาสาธารณูปโภคและ สาธารณูปการของเมือง การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชากร โดยอาศัย มาตรการต่างๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นเข้ามากำกับดูแล การพัฒนาด้านแรงงานโดยเฉพาะ แรงงานฝีมือ นอกจากนั้นระบบการบริหารและการจัดการของรัฐบาลควรมีการกระจายอำนาจและ ขอบข่ายการบริหารงานให้มีความสอดคล้องต่อสภาพการพัฒนาของเมืองด้วยเช่นกัน

7.4 แนวทางการพัฒนาเมือง

แนวทางการพัฒนาเมืองและการบริหารงานจัดว่ามีความสำคัญ ซึ่งจะ เป็นตัวนำความ เจริญและการพัฒนาอย่างเป็นระบบมาสู่ท้องถิ่น โดยเมื่อการบริหารงาน และการจัดบริการต่างๆ มีการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน และต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแล้ว ยังมี ส่วนในการส่งเสริมให้ชุมชนมีความมั่นคง ปลอดภัย มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สอดคล้องกับ แนวทางการใช้ที่ดิน จึงขอเสนอแนวทางการพัฒนาเมืองดังนี้

7.4.1 การปรับปรุงเส้นทางคมนาคมและการเข้าถึง การคมนาคมในเขตศรียาชา จากการศึกษาพบว่าโครงข่ายระบบถนนสายหลักของเมือง คือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนน สุขุมวิท) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 (ถนนชลบุรี-นิตยา สายใหม่) ทางหลวงแผ่นดิน

หมายเลข 331 ซึ่งเป็นถนน 4 ช่องทางทั้งหมด ครอบคลุมพื้นที่ทั้งอำเภอจัดว่ามีความเหมาะสมต่อการพัฒนาเมืองต่อไปในอนาคต แต่พบว่าระบบถนนสายรองที่เชื่อมถนนสายหลักเหล่านี้ขาดการพัฒนา ทำให้การพัฒนาเมืองและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ มีการพัฒนากระจุกตัวอยู่ทางทิศตะวันตกมากกว่า ดังนั้นเพื่อให้เหมาะสมกับแนวทางการใช้ที่ดินที่ได้เสนอมานี้ จึงขอเสนอแนวทางการพัฒนาเส้นทางคมนาคมถนนสายรองเพื่อเชื่อมโยงถนนสายหลักของเมือง และนำไปสู่การพัฒนาทางด้านอื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

เสนอให้มีการพัฒนาระบบถนนสายรองที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น โดยมี การพัฒนาเพื่อรองรับการใช้ที่ดินประเภทพักอาศัย และการใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมของเมือง ดังต่อไปนี้

1. ถนนไปมาบขอนแก่น ซึ่งเป็นถนนเชื่อมระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 (ถนนสายยุทธศาสตร์) ขยายจาก 2 ช่องทาง เป็น 4 ช่องทาง โดยกรมทางหลวง เพื่อเป็นถนนเชื่อมโยงระบบการจราจรระหว่างทางหลวงแผ่นดินทั้ง 3 สาย และเพื่อเชื่อมโยงการพัฒนาพื้นที่ชุมชน พื้นที่อุตสาหกรรมระหว่างตัวเมืองศรีราชา กับพื้นที่อื่นๆ เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง สนามบินอู่ตะเภา อำเภอสัตหีบ เป็นต้น
2. ถนนสุขาภิบาล 4 พัฒนาให้เป็นถนนสายหลักเพื่อเชื่อมระหว่างถนนสุขุมวิท และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน และเพื่อระบบการจราจรระหว่างถนนสุขุมวิท และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 ควรมีการขยายผิวการจราจรจาก 2 ช่องทางเป็น 4 ช่องทาง ตั้งแต่บริเวณจุดตัดกับถนนสุขุมวิท ถึงจุดตัดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 ทางทิศตะวันออก
3. ถนนชอชวิวัฒน์ ถนนสุขาภิบาล 6 ถนนทางรถไฟ ถนนหนองขาม-ไร่หนึ่ง และทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3241 (ถนนหนองค้อ-บ้านหุบขอนแก่น) ซึ่งเป็นถนนสายหลักที่เชื่อมระหว่างชุมชน และพื้นที่อุตสาหกรรม ควรมีการปรับปรุงผิวการจราจรส่วนที่ชำรุดและถูกน้ำท่วมขัง ปรับปรุงระบบการสัญจรให้เข้มงวดโดยแผนการจราจรบริเวณไหล่ทางซึ่งเป็นการกีดขวางการจราจร นอกจากนี้ควรปรับปรุงผิวการจราจรและยกระดับถนนบริเวณปากซอยต่างๆ ที่เชื่อมต่อกับถนนสายหลัก ซึ่งผิวการจราจรบริเวณดังกล่าวมักจะเป็นหลุมบ่อมีน้ำท่วมขังเวลาฝนตก

เป็นอุปสรรคต่อการเข้าออกของยานพาหนะ และก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดต่อเนื่องบริเวณถนนสายหลัก

อย่างไรก็ตามจากถนนดังกล่าวที่เสนอให้มีการปรับปรุง เพื่อให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นย่านพักอาศัยในอนาคตซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างจากริมถนนใหญ่และถนนสายหลักอื่นๆตลอดจนจัดให้มีระบบการขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับผู้พักอาศัยในพื้นที่ดังกล่าว โดยการเพิ่มจำนวนเส้นทางและเที่ยวรถวิ่งประจำทางดังนี้

- เทศบาลตำบลศรีราชา-สวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์นิบลศรีราชา
- ถนนสุขาภิบาล6-สวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์นิบลศรีราชา
- ถนนสุขาภิบาล5-สวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์นิบลศรีราชา-นิคมขบ่อวิน
- สวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์นิบลศรีราชา-นิคมอุตสาหกรรมขบ่อวิน
- ถนนสุขาภิบาล10-3-สวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์นิบลศรีราชา-นิคมขบ่อวิน

โดยเส้นทางการเดินทางที่เสนอดังกล่าวควรมีการจัดป้ายรถประจำทางเป็นตำแหน่งตลอดเส้นทาง เพื่อความเป็นระเบียบในการสัญจรและลดปัญหาการจราจรติดขัดในอนาคต

7.4.2 การปรับปรุงสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพื่อแก้ปัญหาในปัจจุบันและเพื่อรองรับการขยายตัวของพื้นที่พักอาศัยและพื้นที่เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อไปในอนาคต ดังนี้

- ระบบไฟฟ้า เนื่องจากบริการไฟฟ้ามีอยู่อย่างทั่วถึงลักษณะที่ควรปรับปรุงคือการเพิ่มขนาดของสายไฟฟ้าเพื่อเพิ่มกำลังผลิตในพื้นที่พักอาศัยและพื้นที่อุตสาหกรรม ขณะเดียวกันควรมีการซ่อมแซมและติดตั้งโคมไฟบริเวณถนนสายหลัก ถนนสายรอง และถนนซอยให้ทั่วถึง

- ระบบประปา ท้องถิ่นควรมีการติดต่อประสานงานกับการประปาส่วนภูมิภาคในการสำรวจพื้นที่เพื่อให้บริการประปาทั้งในพื้นที่ชุมชน โดยมีการวางโครงข่ายท่อประปาอย่างทั่วถึงในพื้นที่ชุมชน สำหรับพื้นที่อุตสาหกรรมควรให้บริษัทจัดการและพัฒนาระบบน้ำภาคตะวันออกซึ่งรับผิดชอบด้านการวางแผนและจำหน่ายน้ำเพื่ออุตสาหกรรมเข้ามาดำเนินการด้านการจัดหาจ่ายน้ำเพื่ออุตสาหกรรมโดยความร่วมมือกับกรมชลประทาน และกรมโยธาธิการในการจัดหาแหล่งน้ำและการวางท่อส่งน้ำมายังพื้นที่อุตสาหกรรม

- โทรศัพท์ องค์การโทรศัพท์ควรมีการเพิ่มจำนวนคู่สายโทรศัพท์เพื่อสนองความต้องการของชุมชนพักอาศัย สถานประกอบการ ธุรกิจและอุตสาหกรรม และมีการปรับปรุงโทรศัพท์สาธารณะให้มีสภาพที่ดีใช้งานได้และเพิ่มจำนวนให้มากขึ้นตามชุมชนต่างๆ

- ระบบบำบัดน้ำเสีย ควรมีการจัดการเวรคืนพื้นที่ดินบางส่วนและหรือมีการถมพื้นที่ทะเลบริเวณหน้าเกาะลอย เพื่อก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียสำหรับบำบัดน้ำเสียจากชุมชน ตามแผนการดำเนินการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชนเมืองชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ตามแผนงานของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมการปกครอง และกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย

- ระบบระบายน้ำเสีย ควรวางท่อระบายน้ำขนานไปตามแนวถนนทั้งสองด้านที่เสนอให้มีการปรับปรุง เพื่อรวบรวมน้ำเข้าสู่โรงบำบัดน้ำเสียทำการบำบัดก่อนที่จะปล่อยลงสู่ทะเลต่อไป

- การบรรเทาสาธารณภัย ควรมีการเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่หน่วยบรรเทาสาธารณภัย ปรับปรุงประสิทธิภาพรถดับเพลิง อุปกรณ์เครื่องใช้ในการผจญเพลิง และการกู้ภัยต่างๆ ตลอดจนส่งเสริมให้หน่วยงานเอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการบรรเทาสาธารณภัยทั้งในส่วนของชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม

- การกำจัดขยะ ควรมีการเพิ่มจำนวนรถจัดเก็บขยะและเจ้าหน้าที่ตลอดจนให้มีการจัดเก็บในช่วงตอนค่ำเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการจราจรของเมือง มีการเพิ่มจุดรับปริมาณขยะชุมชน และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน และโรงงานอุตสาหกรรมให้ช่วยกันรักษาความสะอาด

7.4.3 การบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีราชา มีรูปแบบการปกครองประกอบไปด้วย 3 รูปแบบ คือ

- เทศบาลตำบลศรีราชา และเทศบาลตำบลแหลมฉบัง
- สภาภิบาลบางพระ และสภาภิบาลอ่าวอุดม
- องค์การบริหารส่วนจังหวัด

โดยการบริหารงานของเทศบาลและสภาภิบาลจะครอบคลุมพื้นที่ เกือบทั้งหมดของอำเภอศรีราชา ในเขตพื้นที่เมือง และพื้นที่อุตสาหกรรมทั้งหมด โดยเป็นพื้นที่ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่อการพัฒนาเมือง ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ สภาพแวดล้อม ซึ่งปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้โดยอาศัยความร่วมมือ และงบประมาณ ตลอดจนบุคลากรที่มีความสามารถ และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การปรับปรุงรายได้ให้แก่เทศบาลและสภาภิบาล ดังนี้

- มีการเพิ่มชนิดและประเภทภาษี การปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมภาษีให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และเหมาะสมกับพื้นที่
- การปรับปรุงเงินอุดหนุน โดยควรให้เทศบาลและสุขาภิบาลได้รับเงินอุดหนุนในสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะเงินอุดหนุนเฉพาะกิจการ เพื่อการส่งเสริมด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้แก่ท้องถิ่น
- การปรับปรุงการจัดเก็บภาษี โดยใช้บุคลากรที่มีความสามารถทำงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจัดทำแผนที่ภาษี ควรมีการดำเนินการจัดทำให้แล้วเสร็จและมีรอบระยะเวลาในการปรับปรุง เพื่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของหน่วยงานท้องถิ่น

2. การพัฒนาบุคลากรขององค์กรท้องถิ่น ดังนี้

- มีการปรับปรุงอัตราเงินเดือน อัตราจ้าง ของพนักงานเทศบาล และสุขาภิบาล ให้เหมาะสมต่อสภาวะการครองชีพ และเทียบเท่ากับเอกชน เพื่อให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้น และเป็นแรงกระตุ้นการทำงานของผู้เจ้าหน้าที่
- ในด้านจำนวนบุคลากรควรมีจำนวนเพียงพอกับหน้าที่ และขอบเขตการดำเนินงานของหน่วยงาน เช่น เจ้าหน้าที่ออกแบบ เจ้าหน้าที่ควบคุมอาคารและการก่อสร้าง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น
- ในด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เจ้าหน้าที่ ควรมีการเสริมสร้าง พัฒนาความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงาน โดยการจัดอบรมร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนการสร้างขวัญและกำลังใจให้เห็นความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ โดยอาศัยเงินงบประมาณจากเงินอุดหนุนเข้ามาเสริมสร้างประสิทธิภาพทางด้านนี้

3. การพัฒนาการบริหารงานของหน่วยงานท้องถิ่น ดังนี้

- ควรให้มีการประสานงานของหน่วยงานในระดับเทศบาล และสุขาภิบาล และหน่วยงานส่วนกลาง ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้แนวทางการดำเนินงานพัฒนา มีความสอดคล้องและประสานแนวทางการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีการร่วมประชุม สัมมนาด้านการจัดทำแผน เพื่อลดปัญหาการทำงานซ้ำซ้อน และการสิ้นเปลืองงบประมาณรวมทั้งขั้นตอนในการทำงานที่สละควงและรวดเร็ว
- ระบบการทำงานของหน่วยงานท้องถิ่น ภายในองค์กรเองควรมีการจัดวางระเบียบการทำงานให้มีความแน่นอน ชัดเจน ในขอบเขตหน้าที่ โดยจัดให้มีการตรวจสอบ ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

- มีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์หน่วยงาน ปรับปรุงการให้บริการแก่ประชาชน ให้ได้รับความสะดวกในการติดต่อ เพื่อเป็นการเสริมสร้างทัศนคติที่ดี และก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ดีระหว่างประชาชนกับหน่วยงานท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

จากสภาพท้องถิ่นที่เป็นย่านอุตสาหกรรม และชุมชนครอบคลุมพื้นที่หลายตำบล ทำให้ของเขตการปกครองท้องถิ่นเทศบาลและสุขาภิบาลไม่เหมาะสมกับสภาพการพัฒนาเมือง เช่น พื้นที่เทศบาลตำบลศรีราชาซึ่งมีเพียง 4.058 ตารางกิโลเมตร ในขณะที่พื้นที่ต่อเนื่องคือพื้นที่สุขาภิบาลอ่าวอุดมมีพื้นที่ถึง 304.66 ตารางกิโลเมตร ทำให้เกิดปัญหาในด้านการบริหารงานที่ไม่ทันต่อการพัฒนาเมือง จึงขอเสนอแนะดังนี้

1. เทศบาลตำบลศรีราชาควรเร่งให้มีการขยายเขตพื้นที่เทศบาลจากเดิมคือ 4.058 ตารางกิโลเมตร เป็น 38.44 ตารางกิโลเมตร ตามแผนงานของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย โดยมีการขยายพื้นที่ดังนี้ (รูปที่ 7.11)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตเทศบาลเดิม

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตสุขาภิบาลบางพระ

ทิศใต้ ติดต่อกับถนนทางรถไฟ

ทั้งนี้เพื่อให้มีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่จะรองรับการขยายตัวของชุมชนเมืองมาทางทิศตะวันออกต่อไป

2. การปรับปรุงรายได้ให้แก่เทศบาลและสุขาภิบาล โดยมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ในมาตรา 66 เรื่องรายได้ของเทศบาล โดยมีการปรับปรุงในเรื่องเงินอุดหนุนให้มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมภาษีให้สูงขึ้นและเหมาะสมกับสภาพการพัฒนา ตลอดจนการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์กรหรือนิติบุคคลต่างๆ ที่เป็นแหล่งเงินกู้ของหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อนำรายได้เหล่านี้มาทำการปรับปรุงเสริมสร้างสาธารณูปโภคและสาธารณูปการของเมืองต่อไป

7.5 แนวทางพัฒนาสภาพแวดล้อม

ปัญหาสภาพแวดล้อมในอำเภอศรีราชา ซึ่งจะทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะปัญหาจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ปัญหาน้ำเสีย อากาศเป็นพิษ และปัญหาการก่อกองขยะอันตราย โดยสภาพปัญหาเหล่านี้นับเป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องมีการดำเนินการป้องกัน ควบคุม และเร่งให้มีการดำเนินการโดยเร็ว โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

1. จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียโดยอุตสาหกรรมที่มีการรวมกลุ่มในสวนอุตสาหกรรม หรือนิคมอุตสาหกรรม จะมีการจัดระบบบำบัดน้ำเสียของกลุ่มอยู่แล้ว ควรมีการปรับปรุงค่ามาตรฐานน้ำก่อนปล่อยออกจากนิคมอุตสาหกรรมให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และให้มีความปลอดภัยต่อสภาพแวดล้อมมากที่สุด มีการควบคุมตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียอย่างเข้มงวดก่อนปล่อยออกจากโรงงาน เช่นเดียวกับโรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่กระจัดกระจายนอกพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ควรให้เจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบคุณภาพน้ำและระบบการบำบัดน้ำเสียของโรงงานอย่างเข้มงวด ก่อนที่จะมีการปล่อยลงสู่ลำน้ำสาธารณะต่อไป

2. ให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง เปิดดำเนินการ โดยควรมีการประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน ให้เกิดความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขปัญหาลิ่งแวดล้อมและผลดีผลเสียของโครงการดังกล่าว โดยเพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อม การกระจายของก่อกองขยะที่ต่างคนต่างกำจัดกันเอง และช่วยลดสภาวะแวดล้อมเป็นพิษจากการประกอบอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอศรีราชาและพื้นที่อื่นๆ ตลอดจนเพื่อความสามารถในการควบคุม และตรวจสอบการกำจัดของเสียให้มารวมอยู่ในที่เดียวกัน จะทำให้ได้ผลดีกว่าการควบคุมแต่ละโรงงานที่ต่างกำจัดกันเอง และกระจายอยู่ทั่วไป

3. การจัดให้มีการตรวจวัดคุณภาพอากาศ โดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม ให้มีการตรวจวัดคุณภาพอากาศ และจัดเก็บข้อมูลคุณภาพอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศคลังปิโตรเลียมศรีราชา สถานีวิจัยเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศรีราชา และบริเวณโรงกลั่นน้ำมันไทยออยล์ เพื่อสามารถตรวจวัด จัดเก็บคุณภาพอากาศ และสามารถประเมินสภาวะอากาศ เพื่อสามารถควบคุมและตรวจสอบคุณภาพอากาศรวมทั้งวางแผนมาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

4. กรมโรงงานอุตสาหกรรมควรมีการกำหนดประเภทอุตสาหกรรมแต่ละประเภทที่ก่อให้เกิดปัญหาสภาวะแวดล้อม โดยอาจมีวิธีการกำหนดปริมาณและลักษณะของมลพิษที่จะเกิดขึ้น โดยอาจคิดเป็นสัดส่วนจากข้อมูลพื้นฐานที่สามารถตรวจสอบได้จากการขออนุญาตจากการจัดตั้งโรงงาน

อุตสาหกรรม เช่น ปริมาณวัตถุดิบกับผลิตภัณฑ์ ขนาดและชนิดของเครื่องจักร จำนวนแรงงาน เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการวางมาตรการรองรับแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ต่อไปในอนาคต

๕. ในพื้นที่อำเภอศรีราชา ควรมีการกำหนดและควบคุมประเภทอุตสาหกรรม เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมปัญหามลพิษตามพระราชบัญญัติโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2535 ในเรื่องที่ตั้ง เครื่องจักร แรงงาน มลพิษจากโรงงาน และเพื่อความปลอดภัย จึงควรมีมาตรการในการย้ายโรงงานอุตสาหกรรมบางประเภทที่ก่อให้เกิดปัญหามลภาวะ ให้เข้ามาดำเนินการจัดตั้งในพื้นที่ที่มีการจัดเตรียมไว้ให้ และการกำหนดประเภทอุตสาหกรรมสำหรับโรงงานที่จะมีการจัดตั้งใหม่ โดยคำนึงถึงลักษณะมลภาวะและความสัมพันธ์กับประเภทอุตสาหกรรมเดิมที่มีอยู่ โดยอุตสาหกรรมแต่ละประเภทมีดังนี้

- อุตสาหกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหามลภาวะในระดับที่อันตรายต่อชุมชน เช่น อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มบางประเภท แปรรูปไม้ วัสดุก่อสร้าง เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาอุตสาหกรรมประเภทดังกล่าวมีการตั้งกระจายตัวอยู่ในชุมชน จึงไม่สามารถระบุพื้นที่ที่เหมาะสมได้ แต่ควรมีมาตรการในการป้องกันมลภาวะที่เกิดขึ้น โดยมีมาตรการสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมที่จะจัดตั้งใหม่ทุกโรงงานให้มีระบบบำบัดของเสียที่มีประสิทธิภาพ

- อุตสาหกรรมสิ่งทอ เช่น การทอผ้า การปั่นด้าย ย้อมด้าย ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป ควรให้มีการจัดตั้งต่อเนื่องจากพื้นที่เดิมคือบริเวณตำบลบึง ในพื้นที่ที่มีการกำหนดเขตการใช้ที่ดินไว้ให้

- อุตสาหกรรมซ่อมแซมคัดแปลงเครื่องยนต์และจักรกล เช่น โรงงานซ่อมแซมเครื่องจักรอุตสาหกรรม ซ่อมรถยนต์ ต่อกระบะรถพ่วง ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และประกอบรถยนต์ ควรสนับสนุนให้จัดตั้งในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (บ่อวิน) และพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้สำหรับการอุตสาหกรรม บริเวณตำบลบึง และตำบลบ่อวิน ต่อไป

- อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ อุตสาหกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่นๆ เช่นการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า หลอดทากาน ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ให้ดำเนินการจัดตั้งในนิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (บ่อวิน) และพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้สำหรับการอุตสาหกรรม บริเวณตำบลบึง และตำบลบ่อวิน ต่อไป

อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการป้องกันปัญหามลภาวะที่จะเกิดขึ้น ควรมีมาตรการบังคับให้โรงงานที่จะดำเนินการจัดตั้งใหม่ ไม่ว่าจะ เป็นในรูปแบบของนิคมอุตสาหกรรม สวนอุตสาหกรรม เขตอุตสาหกรรม หรือมินิแพลคตอรี มีระบบบำบัดของเสียที่มีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบควบคุม

โรงงานโดยสม่ำเสมอ นอกจากนั้นควรส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีที่ช่วยในการลดปริมาณของเสียและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ซ้ำ (Recycle) เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากร และลดค่าใช้จ่ายในการกำจัด นอกจากนี้ควรมีการแยกประเภทของเสียเช่นขยะมูลฝอย ทั้งที่เป็นอันตราย และไม่ใช่อันตรายจากกัน เพื่อรอกำนำไปกำจัดอย่างถูกต้องต่อไป

สำหรับหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ควรมีการเพิ่มจำนวนบุคลากรและสมรรถนะในการปฏิบัติการ ตลอดจนงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ในการตรวจวัดมลพิษ ให้เพียงพอแก่ความต้องการของหน่วยงาน ขณะเดียวกันควรผลักดันให้มีการจัดตั้งสำนักงานสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดให้เป็นผู้กำหนดนโยบายและแผนงาน และทำหน้าที่ควบคุมมลพิษทางสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นต่อไป

7.6 สรุป

จากการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมของอำเภอศรีราชา ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาของชุมชนตามมา โดยการศึกษาข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและประชากร สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดจนการพัฒนากิจการทางด้านอุตสาหกรรม การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม โครงสร้างอุตสาหกรรม และการหาค่าศักยภาพของพื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่ชุมชน และพื้นที่เกษตรกรรม โดยกำหนดให้พื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวอุตสาหกรรมคือพื้นที่ตอนกลางของอำเภอระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 พื้นที่รองรับการขยายตัวของชุมชนหลักให้ต่อเนื่องมาจากพื้นที่ชุมชนเดิม โดยขยายมาทางด้านทิศตะวันออกถึงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 พื้นที่ชุมชนย่อยเพื่อรองรับการพัฒนาของพื้นที่อุตสาหกรรมทางด้านทิศตะวันออกริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 และพื้นที่เกษตรกรรมโดยพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำบางพระเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มแทนเพื่อเสริมพื้นที่ป่าต้นน้ำ และพื้นที่นอกเหนือให้เป็นพื้นที่เพาะปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น ในด้านแนวทางการพัฒนาเมืองได้กำหนดให้มีการปรับปรุงถนนสายย่อยที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากขึ้นโดยพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการใช้ที่ดิน การปรับปรุงระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การระบายน้ำ การกำจัดขยะ การบรรเทาสาธารณภัย การเสนอแนวทางการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการปรับปรุงรายได้ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารงาน ตลอดจนการเสนอแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อม เช่น ด้านการกำจัดน้ำเสีย อากาศเสีย และกากสารพิษอันตรายจากอุตสาหกรรม

สำหรับกลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม คือจัดให้มีเขตการค้าเสรีขึ้น เพื่อพัฒนาระบบการผลิตและการส่งออกของสินค้าอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ และให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ที่มีอยู่ เช่น ท่าเรือ และสนามบิน ส่วนกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาชุมชนเมืองควรให้มีการเตรียมพร้อมทางด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาคุณภาพฝีมือแรงงาน ตลอดจนคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเพื่อให้สามารถรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมได้ นอกจากนี้บทบาทของภาครัฐบาลควรมีการกระจายอำนาจและมอบหมายการบริหารงานให้มีความสอดคล้องกับสภาพการพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนเมืองด้วยเช่นกัน